

СПИСАНИЕ ЗА БИБЛИОТЕЧНА ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

БИБЛИОТЕКА

ГОДИНА XX. 2-3 '2013

БРОЯТ СЕ ПОСВЕЩАВА НА ЮБИЛЕЯ

НА ДОЦ. Д-Р НИНА ШУМАНОВА

СЪСТАВИТЕЛ ГЛ. АС. Д-Р ЕЛИЦА ЛОЗАНОВА-БЕЛЧЕВА



ГЛАВЕН РЕДАКТОР АСЕН ГЕОРГИЕВ

РЕДАКТОР ПЕТЪР ВЕЛИЧКОВ

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ: АЛЕКСАНДРА ДИПЧИКОВА,
АЛЕКСАНДЪР ДИМЧЕВ, АНЕТА ДОНЧЕВА, АНИ ГЕРГОВА,
АНТОАНЕТА ТОТОМАНОВА, БОРЯНА ХРИСТОВА, ДОНКА
ПРАВДОМИРОВА, ЕЛЕНА ЯНАКИЕВА, ЕЛИСАВЕТА МУСАКОВА,
НИНА ШУМАНОВА, СТОЯНКА КЕНДЕРОВА

КОРЕКТОР НАДЯ КАЛЪЧЕВА

ДИЗАЙН И ПРЕДПЕЧАТ ГЕОРГИ ИВАНОВ

ПЕЧАТНИ КОЛИ 14,5. ФОРМАТ 70×100/16. ТИРАЖ 560

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“. 1037 СОФИЯ,
БУЛ. „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ 88

ТЕЛЕФОНИ НА РЕДАКЦИЯТА: 9183 220, абонамент и продажби 9183 152

Е-mail: a.georgiev@nationallibrary.bg; peturveli4kov@abv.bg

ПЕЧАТНИЦА НА НБКМ. СОФИЯ 2013

РЪКОПИСИ НЕ СЕ ВРЪЩАТ. ISSN 0861-847X



ДОЦ. Д-Р НИНА ШУМАНОВА

СЪДЪРЖАНИЕ

ПЪРВИ РАЗДЕЛ

Ани Гергова

Нина Шуманова като авторка и университетска преподавателка5

Весела Цокева

Публикации на доц. д-р Нина Шуманова.....20

ВТОРИ РАЗДЕЛ

Искра Арсенова

**За информационно осигуряване чрез информационно
опониране и за още нещо...29**

Елена Д. Койчева

**Ролята на информационния посредник в научна библиотека
при осъществяване на иновативните функции на онлайн
справочно-информационното обслужване39**

Елена Янакиева

Отново за инструментите за научно цитиране51

Елица Лозанова-Белчева

**Информационен одит в библиотеката за оценка и подобряване
на информационното осигуряване на потребителите.....60**

Цветанка Панчева

**Модерната обществена библиотека – създател и посредник
в разпространението на местни електронни ресурси67**

Милена Миланова

Електронно публикуване.....78

Татяна Янакиева

**Виртуална конвергенция на институциите на паметта в XXI в. –
библиотеки, архиви, музеи. Ролята на библиографския
контрол в LAM set.....85**

Александра Дипчикова, Антоанета Тотоманова

**Универсална десетична класификация – съвременни направления
в развитието и прилагането им в България.....99**

Иван Кабаков

**Задължителното депозиране: комплектуване на фонда и/или опазване на
културното наследство.....109**

ТРЕТИ РАЗДЕЛ

Петя Толева

**Конструиране на съвременната институционална идентичност
на българските обществени библиотеки 116**

Александър Димчев

Време на равностметка и на търсене на проекции към бъдещето. Тенденции в развитието на образованието по библиотечно-информационни науки (БИН). Състояние в Софийския университет „Св. Климент Охридски“	124
--	------------

Ели Попова

Кариерното развитие в българските библиотеки през погледа на студентите в специалност „Библиотекознание“	148
---	------------

Оля Харизанова

В библиотеката с усмивка	166
---------------------------------	------------

Красимира Даскалова

Читатели, библиотеки и четене във времето на държавния социализъм: Случаят „Цола Драгойчева“	172
---	------------

Мария Младенова

Лидия Шишманова – не само спътница, но и интелектуалка със собствен блясък	179
---	------------

Симеон Недков

Прерастване на колекциите на Хабсбургската династия в Художествено-историческия музей във Виена	190
--	------------

Списък на авторите	199
---------------------------	------------

Петър Динеков

Дневници 1933–1992 (продължение от брой 1)	201
---	------------

АБОНАМЕНТЪТ ЗА СП. „БИБЛИОТЕКА“ ПРОДЪЛЖАВА!

Талон на: [http://www.Nationallibrary.Bg/fce/001/0062/files/
abonamentbiblioteka2013nn.Doc](http://www.Nationallibrary.Bg/fce/001/0062/files/abonamentbiblioteka2013nn.Doc)

Списание „Библиотека“ вече и като е-издание!

Може да го изтеглите от www.bgkniga.bg

Хонорари не се изплащат. Всеки автор получава по 1 брой от списание „Библиотека“, в който е поместен негов текст.

Приемен ден за автори – сряда от 14 до 15 часа.

Списание „Библиотека“ се издава от Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Действителен собственик – Министерство на културата на Република България.

КОНСТРУИРАНЕ НА СЪВРЕМЕННАТА ИНСТИТУЦИОНАЛНА ИДЕНТИЧНОСТ НА БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩЕСТВЕНИ БИБЛИОТЕКИ

ПЕТЯ ТОЛЕВА

Преходът от традиционно към модерно съществуване, смяната на ценностните кодове прави явен проблема за идентичността на институциите. Тя се постига в акта на осъзнаването, когато се започне коментарът на нейната проблематичност.

Идентичността е термин за „самоопределение“ според електронната енциклопедия „Уикипедия“. Като перманентната медия на организацията, тя изразява вътрешната ѝ същност, наречена *индивидуалност (personality)* и У. Олинз я визуализира „...чрез името, символите, малките дизайни (логото), цветовете и ритуалите като средства да отличиш себе си и фирмената си марка в обкръжаващата среда“¹. Символният език на корпоративната идентичност излъчва информация за организацията, като *намеква* за нейната индивидуалност. Това е визуална комуникация, насочена от организацията към външната среда. Не е за пренебрегване фактът, че както управлението на финансите и информационните системи, така и управлението на идентичността е корпоративен ресурс, обхващащ всички части на организацията. Тя проектира идеите за това къде иска да бъде организацията, какво да прави и как да го направи, както и къде иска да отиде².

Конструирането на българската библиотечна идентичност е процедура, дефинираща своето в различното – Европа, Америка, света, – задължителен ракурс в акта на самоопределянето. Тя се конструира рефлексивно в сплитаци се погледи, пресичащи се дискусии, изключващи се взаимно модалности или противоположни културни стратегии. Това е така, защото идентичността предполага други идентичности. Или може да говорим за „наднационална, обща идентичност“ като културен модел, какъвто разглежда Джералд Деланти в „*Изобретявайки Европа: идея, идентичност, реалност*“³.

Откакто България се присъедини към европейското семейство, българските обществени библиотеки започват да конструират своята съвременна институционална идентичност на базата на международни библиотечни стандарти; да изграждат добри практики в междубиблиотечен диалог; да налагат новата си визия на културни центрове с грижа към потребителя и неговите нужди; да предоставят целия спектър от печатна и виртуална информация чрез успешно прилагане на

¹ Olins, Wally. Corporate Identity. Making Business Strategy Visible through Design. London, 1989, с. 9.

² Olins, Wally. Corporate Identity – the ultimate resource Business [онлайн]. Viewpoints, 2002, с. 2. [прегледан 7.03.2013] http://www.as8.it/handouts/olins_corporate-id.pdf

³ Христова, Пенка. Европейската идентичност и нейното отражение в ключови речи на европолитици. – В: *Реторика и комуникация* [онлайн], 2012, бр. 5. [прегледан 6.03.2013]. <http://rhetoric.bg/>

новите информационно-комуникационни технологии. Това е нормална последица, тъй като Европейският съюз не е просто икономическа и търговска сила, а безспорна социална и културна проекция, чиято важна роля се отразява на библиотеките.

Може да се каже, че съвременните български библиотеки попадат в т.нар. категория *marble-cake* идентичности, определени от проф. Thomas Risse (директор на Центъра за транснационални отношения в Берлин), които се характеризират с европеизиране на национална идентичност – в случаите, когато те преливат една в друга и не могат да бъдат разграничени.

В проекта на българското правителство „Създаване на модерна и унифицирана визия на българската държавна администрация в контекста на членството на страната в Европейския съюз“ се дава следното определение за „институционална идентичност“⁴:

- структури, с които се установява социален ред;
- управлява се постигането на общи цели;
- изгражда се социалният капитал на обществото;
- служат за налагане на модели на поведение и сътрудничество между хората за постигането на политическо, икономическо и социално развитие.

Институцията⁵ е установена форма на действие, организирано според общоприети принципи на поведение, която управлява важни области от обществения живот и която остава трайна във времето.

Според съвременния тълковен речник на българския език библиотеката е „учреждение, където се събират, обработват и пазят книги и други видове печатни издания за обществено използване“. Библиотеката винаги е трябвало да се справи с поне три проблема:

- организиране на физически колекции;
- разпространение на библиотечни документи до потребителите;
- съхранение и опазване на библиотечни документи.

Когато говорим за развитие на библиотеката като институционална идентичност и разработването на нови средства, всичко се върти около решаването на тези проблеми. С течение на времето обаче акцентът върху кои от тях да се даде приоритет се различава значително. Можем също така да видим как инициативите се променят от един вид библиотека в друга, когато се променят приоритетите на това, което се счита за важно.

Нови библиотеки не се появяват от нищото. Те винаги са отговор на нещо – промяна в управлението, в технологиите, в моделите на комуникация, политика в областта на образованието или във времето.

Библиотеката на XXI в., освен всичко горепосочено, е и такъв тип институция, която образова, възпитава, провежда културни мероприятия, оформя мирогледа на много свои потребители. Библиотечните специалисти доразвиват тези функ-

⁴ Създаване на модерна и унифицирана визия на българската държавна администрация [онлайн]. София, с. 6. [прегледан 4.03.2013]. http://www.mtitc.government.bg/upload/docs/IdentityProject_Fin_sofia.pdf

⁵ Уикипедия. свободната енциклопедия [онлайн]. [прегледан 2.03.2013]. <http://bg.wikipedia.org/wiki/Институция>

ции, търсейки нови пътища, по които да вървят, за да може библиотечните фондове да се запазят за дълги години напред, така също „...трябва да трансформира аналоговата среда в една преобладаващо дигитална такава, въпреки че печатната книга ще ни съпътства още дълги години“⁶.

Тези действия са продиктувани от едни други, засягащи като цяло всички институции, а именно научно-техническата революция, изиграваща важна роля в отношението към институционализма. Тя бързо променя както съдържанието, така и механизмите на протичане на икономическите процеси. Друг фактор за тези последици е и нарастването на противоречивостта на общественото развитие и вътрешната сложност на обществените отношения⁷.

През втората половина на миналия век се появява теорията за технократичния детерминизъм, в който се изследват влиянието на научно-техническата революция върху икономическия живот. Представителите на новия американски институционализъм Оливър Уилямсън, Роналд Коуз и Дъглас Норт дефинират неоинституционалната теория като икономически анализ за ролята на институтиите и тяхното влияние върху стопанството на основата на принципите за рационалността и методологическия индивидуализъм⁸. Общото във възгледите им може да бъде представено по следния начин: първо, институтите имат значение, защото оказват влияние върху динамиката на икономиката; второ, човешкото поведение не се характеризира с пълна рационалност. Важна негова характеристика е ограничената рационалност; трето, осъществяването на пазарните транзакции е свързано с разходи, които в неоинституционалната теория се дефинират като транзакционни разходи.

През 90-те години на миналия век във връзка с новите икономически цели Съветът на Европа въвежда понятието „информационна икономика“ за обозначаване на гъвкаво производство чрез използване на „индивидуализирани препрограмируеми производствени системи“⁹. В Брюксел през 1995 г. държавите от Г 7¹⁰ решават „информационното общество“ да се въведе в икономиката.

През 2000 г. Европейският съвет приема Лисабонската стратегия за изграждане на „най-конкурентната икономика на света, основана на знания“ и се очертава инициативата „Електронна Европа за всички“: по-бърз, евтин и сигурен интернет; инвестиране в хора и умения; стимулиране на ползването на интернет. В тази връзка приоритет на ЕС става въвеждането на четири стратегии – е-правителство, е-бизнес, е-здравоопазване и е-обучение.

Образованието, знанието, информацията и комуникацията са посочени като същност на човешкия прогрес в приетата през 2003 г. в Женева от представи-

⁶ Парент, Ингрид. Библиотеките – сили на промяната. [интервю]. – В: *Goethe Institut Bulgarien* [онлайн]. [прегледан 6.03.2013]. <https://www.goethe.de/ins/bg/sof/wis/sbi/dbs/biv/bg9364696.htm>

⁷ Коцев, Цветан. От Вебленовия институционализъм към новата национална икономика. – В: *Годишник на ПУ „Паисий Хилендарски“*. Научни трудове, 2007, № 5, с. 81.

⁸ Пак там, с. 81–82.

⁹ Нанева, Димитрина. Управление на обществените отношения. учебно помагало. София, 2010, с. 80.

¹⁰ Групата на седемте (Г 7) най-развити индустриални държави: Франция, Германия, Италия, Япония, Великобритания и САЩ. Създадена е през 1976 г.

тели на ООН Декларация за принципите на първата фаза на Информационното общество. През същата година ЕС създава нова регулаторна рамка, която обхваща всички телекомуникационни мрежи и услуги. Предотвратява се дигиталното разделение между бедни и богати райони.

Дигитализацията на университети, училища, музеи, библиотеки и архиви се разглежда също като въпрос на „социалното включване“ на „нямащи“ (have-nots).

По този начин местните общности имат възможност да създават електронно съдържание, чрез което да съхранят местните културни традиции и обичаи; да вземат решения на базата на информиран избор; да участват пълноценно в политическия и социален живот; да развиват творческия си потенциал и съхранят културната си идентичност.

Joachim Hansson в своята книга *„Библиотеки и идентичност“* (2010) посочва едно изследване на шведския социолог Mikael Stigendal относно значението на библиотеките за местните общности и наред с други неща се фокусира върху „знанието“ като част от институционалната идентичност на обществените библиотеки. От поредица интервюта с библиотекари той разграничава виждането за знанието в библиотеките като резултат на активно усвояване, като нещо по-различно от информацията, тоест знанието е активно придобиване и интегриране от индивида. Информацията е нещо, което е във времето и може да се използва или не. Знанието се задвижва от желанието и мотивацията на човека. Библиотеката може да осигури необходимите предпоставки за това.

Инициативата на ЕС от 2005 г., известна като стратегията „i2010 – Европейско информационно общество за растеж и трудова заетост“, цели да засили приноса на ИКТ към приоритетите от Лисабон. Целите са формиране на общо информационно пространство, създаващо модерна пазарно ориентирана регулаторна рамка за обединяване на дигитална икономика и стимулиране достъпа до дигиталното съдържание; инвестиране в научноизследователски дейности и технологии.

В същия контекст е и съобщението на ЕК от 2010 г. „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“ – една от седемте водещи инициативи на „стратегия Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

Така се стига до позицията, че публичните институции въведоха съвременни цифрови и мрежови технологии, които промениха формата и структурата на тяхната идентичност. Пример за такъв преход в областта на административното обслужване е т.нар. „Pi. 24.7.N.M“¹¹, където „Pi“ е областта на услугата, „24.7“ – достъпност 24 часа в денонощието в 7 дни от седмицата, „N“ – брой възможни достъпни точки, „M“ – е-екстри, например „език на услугата“.

Справочна услуга 24/7 (достъпно от: <http://www.247ref.org/portal/access2.cfm?lib=Public>) е разработена като проект на Metropolitan Cooperative Library System за големи библиотечни консорциуми, като се поддържа от LSTA и се администрира от Калифорнийската библиотека (California State Library)¹². Услугата е съвкупност от софтуерни инструменти, които позволяват на библиотечните спе-

¹¹ Нанева, Димитрина. Управление на обществените отношения. (учебно помагало). София, 2010, с. 88.

¹² [Двадесет и четири/седем] 24/7 справочна услуга. – В: *Библиосфера* [онлайн], 2005, № 7. [прегледан 12.03.2013]. <http://bibliosfera.eu/?p=906>

циалисти да изпълняват справки в реално време. В проекта ще се включат академични и публични библиотеки.

Ключово място в Стратегическия план на Калифорнийската библиотека за периода 2010–2013 г. е предизвикателството за бързо и лесно обслужване, 24 часа в 7 дни достъп до пълния масив библиотечни услуги, използващи съвременните технологии¹³. Приоритети в стратегията е налагане необходимостта и значимостта на библиотеката като институция в един променящ се свят; разширяване уменията и знанията на библиотечните специалисти, за да могат да отговорят адекватно на нуждите на своите потребители (предвижда се до юни 2013 г. поне 75% от библиотечния персонал в Калифорния да увеличи своите способности за предоставяне на услуги, включително и лидерски умения).

Българските библиотеки като обществени организации имат потенциала да осигурят такава форма на обслужване без наличието на голям брой персонал. За тази цел те вече разполагат с необходимите компоненти:

- електронни услуги до крайния потребител;
- електронни ресурси: компютърен софтуер, автоматизирани бази данни, мултимедийни продукти и т.н.;
- човешки ресурси: новият библиотечен специалист използва успешно ИКТ;
- информационни и дигитални центрове;
- достъп до финансови източници на информация;
- законодателство, регламентиращо възможностите за предоставяне на качествени библиотечни услуги;
- канали за взаимодействие;
- публична отчетност.

Положителна последица от прилагането на такъв тип услуга е „адаптирането“ на библиотеките към специфичната социална среда. От друга страна, „справочна услуга 24/7“, както и постоянно обновяващата се информация ще изискват разходи, с които сама една библиотека не би могла да се справи. Поемането на риска в това начинание може да стане чрез споделяне на отговорности с друга библиотека или друга институция. Факт е, че мрежовото предприятие материализира културата на информационната икономика, като преобразува сигналите в потребителски продукти чрез обработка на знания¹⁴.

Неслучайно с развитието на ИКТ в началото на XXI в. се въвежда и понятието *networking* – участие в мрежа, аналог на социална структура от индивиди и организации с общи възгледи или т.нар. клъстери.

Ако следваме логиката на Кастелс, може да направим две заключения относно бъдещето на българските библиотеки:

1. То може да бъде многообещаващо, където информацията ще достига до потребителя, без да е нужно да се посещава библиотеката.

¹³ **California State Library**. Strategic Plan. July 2010 to June 2013 [онлайн]. Sacramento, California, 2011, с. 4. [прегледан 13.03.2013]. http://www.library.ca.gov/about/docs/CSL_StrategicPlan2010-revisedFinal.pdf

¹⁴ **Кастелс**, М. Информационната епоха. Т. 1. Възходът на мрежовото общество. София, 2004, с. 185. – В: *Нанева*, Димитрина. Управление на обществените отношения. (учебно помагало). София, 2010, с. 118.

2. Българските библиотеки ще изчезнат, ако не се приспособят към новите реалности, дори ако това означава обединение на различни видове библиотеки в смисъла на споделяне на ресурси и отговорности, дори приемане на възможността за преобразуване на институционалната им идентичност.

Интересно е сливането между различни видове библиотеки, например университетски и обществени, което се забелязва особено в САЩ и Великобритания. Sarah McNicol през 2008 г. ги описва като „Пепеляшките на библиотечния сектор“ (The Cinderella of the library sector)¹⁵.

Успешен резултат от такова обединение е шведската библиотека Sambiblioteket (<http://www.sambiblioteket.se/>). Създадена е през 2000 г. от сътрудничество между три различни библиотеки: Регионалната библиотека във Вестернорланд (Länsbiblioteket Västernorrland), Публичната библиотека на Хернйозанд (Härnösand) и университетската библиотека там – филиал на шведския университет Mid Sweden University. Трите библиотеки са запазили своята идентичност като административни единици, но са интегрирани по отношение на населените места и услуги на обществеността. През 2000 г. Sambiblioteket печели наградата „Библиотека на годината“ в Швеция, а през 2008 г. тя е най-посещаваната библиотека в страната¹⁶.

Шведският пример свидетелства, че социалната идентичност на библиотеките се ориентира към прозрачност и откритост във взаимодействието си с потребителите, прилагайки гъвкави форми за тази цел.

В изследванията относно европейската идентичност такъв тип колективни идентичности според Herrmann & Brewer се наричат вгнездени (*nested*) идентичности – концентрични кръгове или матрьошка (регионална, национална, наднационална идентичност).

Създаването на „Пепеляшки в българския библиотечен сектор“ би било една успешна крачка в пълноценното усвояване на ресурси. При някои библиотеки липсва собствена сграда или са разпръснати в няколко, при други се забелязва тежест на персонала или неквалифициран такъв; при трети има недостиг на средства за комплектуване на фонда. Сътрудничеството между различни видове библиотеки по шведския пример би запълнило „празните ниши“, които се оказват съществена пречка за „движение в крак“.

От друга страна, това ще промени другото „лице“ на библиотеката като институция, а именно нейната организационна култура. Адекватна за прилагане е *адхократична култура*, която се характеризира с гъвкавост, с разнообразни дейности и еволюиращи решения. Конкурентоспособността ѝ ще се дължи на иновативност и творческо решаване на проблемите. Нещо повече – тези модели се влияят непрекъснато от външната среда на библиотеките и ще се променят заедно с нея.

Като се има предвид, че „книгата“ все още е в самия център на общественото библиотекознание като артефакт, както и като средство за насърчаване на четене-

¹⁵ Hannon, Joacim. Libraries and identity. the role of institutional self-image and identity in the emergence of new types of library. Oxford, 2010, с. 46.

¹⁶ Пак там, с. 49.

то и на уменията за четене, научната информация търси ефективни възможности за нейното разпространение. То бе открито чрез развитие на библиографски бази данни и не на последно място, чрез развитие на пълния текст в дигитални такива.

Новите библиотечни институции, така наречените дигитални библиотеки, са услуги и колекции, изградени и структурирани с помощта на технологиите. Те обаче не могат да съществуват концептуално извън традиционните библиотеки, а са тяхно естествено продължение и се наричат още „хибридни библиотеки“. Това са библиотеки, в които „новите“ електронни информационни ресурси и „традиционните“ печатни съвместно се предоставят в едно интегрирано информационно обслужване чрез електронни шлюзове (gateways), достъпни както чрез интернет, така и чрез локалните компютърни мрежи. Уебсайтът на хибридна библиотека се различава от типичния библиотечен уебсайт. Той има две основни части: едната е постоянна и включва информация за печатните издания, заедно с адресите на електронните издания.

Хибридните библиотеки са резултат от развойни проекти на САЩ (DLI – Digital Library Initiative) и Великобритания (eLIB – Electronic Libraries Program) през 90-те години на миналия век.

Два примера, посочени от Joacim Hannson, илюстрират разликата в реализирането на хибридна библиотека¹⁷.

Националната библиотека в Осло, Норвегия, създава паралелна библиотека в цифров формат, започвайки мащабен проект за пълно дигитализиране на колекцията си. Това увеличава достъпността ѝ до потребителите. Докато Националната библиотека на Швеция избира да вложи усилията си в качествено цифровизиране на някои свои особено ценни документи като The Codex Gigas или The Devil's Bible („Дяволската Библия“) в контекста на общото европейско културно наследство.

Българските библиотеки успешно градят образа си на хибридни библиотеки, защото потребителят им е също толкова претенциозен относно достъпа до информацията, съхранявана в книгохранилищата.

По данни от проведено проучване в края на 2011 г. – част от проект „Напредък и устойчиво развитие на библиотечния сектор в България“ на ББИА¹⁸, достъпът до дигиталните ресурси на библиотеките се осъществява предимно чрез собствения сайт на библиотеката (58%) напълно свободно. Изследваните библиотеки разполагат с 12 182 дигитални документа, технологично съвместими с портала Европеана. Там българските библиотеки присъстват с общо 20 629 текстови документа и 611 изображения¹⁹.

Дигитализираните документи и колекции са с особена символична стойност, нещо, което силно допринася за идентичност и образ на библиотечната институция. Те са естествено допълнение към традиционния облик на библиотеката,

¹⁷ Пак там, с. 86.

¹⁸ Книжното наследство в българските библиотеки. резултати от проучване [онлайн]. София: ББИА, 2011, с. 13. [прегледан на 17.03.2013]. http://www.lib.bg/kragli_masi/Knizhovno_nasledstvo_doklad.pdf

¹⁹ Грашкина, Ваня. Дигитализацията в българските библиотеки и представянето им в Европеана [онлайн]. София, 21 ноември 2011. [прегледан 17.03.2013]. <http://www.nalis.bg/Events/grshkina>

защото светът не е само технология. Днешните промени се дължат и на социални, политически и икономически процеси, които създават условия за конструиране на една съвременна библиотечна идентичност – културни центрове за информация и вдъхновение.

В духа на XXI в. е мотото „Библиотеките – сили на промяната“ на новия президент на ИФЛА, Ингрид Парент. Нейните думи, казани в интервю пред Дагмар Гирсберг, са призив за уверение и категоричност: „...днес във време на икономически и социални затруднения, библиотеките повече от всякога досега изиграват ключова роля за демократизиране на достъпа до информация. Те влияят позитивно на живота на хората и им предоставят възможности да се доразвиват като индивиди, общности и общества“²⁰.

Литература

- Библиотеките** – културни центрове за информация и вдъхновение. становище на ЕБЛИ-ДА [онлайн]. [прегледан 4.03.2013]. http://www.eblida.org/Activities/BG_Position%20Paper%20EGCIS_Mar_2012.pdf?PHPSESSID=5ad86c7c67a0310b138c34609b3565af
- Статистически** данни за информационно общество. – В: *European Commission Eurostat*, [онлайн], септември 2011. [прегледан на 12.03.2013]. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Information_society_statistics/bg
- Съвременен** тълковен речник на българския език. А–Я. Велико Търново, 2000. 1104 с.
- Библиотека** в електронной среде. рецепты продвинутого пользователя: научно-практическое пособие. Москва, 2011. 192 с.
- Sambibliteket**. Härnösands kommunbibliotek, Mittuniversitetets bibliotek i Härnösand och Länsbiblioteket Västernorrland tillsammans [онлайн]. [прегледан 12.02.2013]. <http://www.sambibliteket.se/>

²⁰ **Парент**, Ингрид. Библиотеките – сили на промяната. [интервю]. – В: *Goethe Institut Bulgarien* [онлайн]. май 2012. [прегледан 6.03.2013]. <https://www.goethe.de/ins/bg/sof/wis/sbi/dbs/biv/bg9364696.htm>